

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการดำเนินงานกองทุนพัฒนาสุขภาพ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์ แบบภาคตัดขวาง ในผู้นำชุมชนประจำหมู่บ้าน จำนวน 5,756 คน คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Cohen (1989) ได้ 148 คน และสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.97 ประกอบด้วยการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก 15 คน วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window version 15.0 โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน IQR สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน, สเปียร์แมน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ข้อมูลเชิงคุณภาพนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 79.05) อายุ 40-50 ปี (ร้อยละ 37.84) (Median=47, IQR=13) เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 50.00) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 41.22) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 51.35) (Median=5,000, IQR=4,000) ไม่เคยมีประสบการณ์ในการดำเนินงานกองทุนที่เกี่ยวกับสุขภาพ (ร้อยละ 64.19) ระยะเวลาที่เคยมีประสบการณ์ 1-4 ปี (ร้อยละ 50.60) (Median=0, IQR=2) ระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x}=2.43$, S.D.=0.43) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม ประสบการณ์ในการดำเนินงานกองทุนที่เกี่ยวกับสุขภาพ ทักษะคิดต่อกองทุนพัฒนาสุขภาพ แรงกดดันทางสังคม การคาดหวังในผลประโยชน์ การมีโอกาสในการเข้าร่วม การมีความสามารถในการเข้าร่วม และการมีอิสระในการเข้าร่วม ($r=-0.166$, $p\text{-value}=0.043$, $r=-0.218$, $p\text{-value}=0.008$, $r_s=0.330$, $p\text{-value}<0.001$, $r=0.556$, $p\text{-value}<0.001$, $r=0.594$, $p\text{-value}<0.001$, $r=0.649$, $p\text{-value}<0.001$, $r=0.605$, $p\text{-value}<0.001$, $r=0.584$, $p\text{-value}<0.001$ และ $r=0.475$, $p\text{-value}<0.001$ ตามลำดับ) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนคือ การคาดหวังในผลประโยชน์ การมีโอกาสในการเข้าร่วม การมีความสามารถในการเข้าร่วม ทักษะคิดต่อกองทุนพัฒนาสุขภาพ แรงกดดันทางสังคม และระดับการศึกษา ($p\text{-value}=0.001$, $p\text{-value}<0.001$, $p\text{-value}<0.001$, $p\text{-value}=0.013$, $p\text{-value}=0.036$ และ $p\text{-value}=0.037$ ตามลำดับ) ร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 65.40 ($R^2=0.654$, $p\text{-value}<0.001$) ดังนั้น ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน จึงควรให้ความสำคัญในเรื่อง การคาดหวังในผลประโยชน์ การมีโอกาสในการเข้าร่วม การมีความสามารถในการเข้าร่วม ทักษะคิดต่อกองทุนพัฒนาสุขภาพ แรงกดดันทางสังคม และระดับการศึกษา

This analytical research of purposes was to study factors affecting participation of the community leaders in implementing health development funds in Kalasin province. The population of this study was 5765; sample size 148 the community leaders. The research instruments included the questionnaires that advised from three experts; the Cronbach coefficient of instruments was 0.97. Component of 15 interviews were quality research. The data was analyzed by SPSS for Windows programs version 15 to acquire frequency, percentage, mean, standard deviation, median, IQR, minimum, maximum, Pearson Product Moment Correlation Coefficient, Spearman rang Correlation and Stepwise Multiple Regression. Besides quality data was analyzed content data.

The finding revealed that the most of sample were male (79.05 %) and aged 40-50 years old (37.84%) (Median=47, IQR=13). 41.22 Percentage finished secondary school level. They were the members of sub district administrative organization committee (50.00%). The average income per month was less than 5,000 baths (51.35%) (Median=5,000, IQR=4,000) and the experienced was 1-4 years old (50.60%)(Median=0, IQR=2). The participation of the community leaders in implementing health development funds in Kalasin province was at 'high' level ($\bar{X}=2.43$, S.D. =0.43). The personal characteristics about education level, status and experienced were significantly related to the participation of the community leaders ($r=-0.166$, p-value =0.043, $r=-0.218$, p-value=0.008, $r_s =0.330$, p-value<0.001 respectively). According to findings relations between factors affecting participation and the participation of the community leaders; the findings relations that attitudes toward health development funds, benefits expectation, social pressure, opportunity to participate, ability to participate and freedom to participate were significantly related at p-value<0.001 ($r=0.556$, $r=0.594$, $r=0.649$, $r =0.605$, $r=0.584$ and $r=0.475$). There were significant variables influencing the participation of the community leaders such as benefits expectation, opportunity to participate, ability to participate, attitudes toward health development funds, social pressure and education level. These factors had 65.40 percent of predictability ($R^2=0.654$, p-value<0.001). Thus, recommendations on guideline for development participation of the community leaders precedence in about benefits expectation, opportunity to participate, ability to participate, attitudes toward health development funds, social pressure and education level.